

et tidspunkt, der ligger lang tid før nogen af de stramninger, som justitsministeren siger giver domstolene anledning til at udvise nogle personer. Uanset hvilken kriminalitet de mennesker måtte have begået, mener justitsministeren altså, at de skal være kvalificerede til at få dansk indfødsret, men det er for Dansk Folkeparti fuldstændig uforståeligt, at justitsministeren har den holdning.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 82:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af uanmeldt plejehjemstilsyn.

Af Birthe Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsat 1/2 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen):

Dansk Folkeparti ønsker med det beslutningsforslag, vi behandler her, at der skal indføres uanmeldt plejehjemstilsyn.

Jeg forstår, at beslutningsforslaget er fremsat på baggrund af eksempler, som har været fremme i pressen, på, at driften af plejehjem ikke har levet op til almindelig god standard, og at forslagsstillerne på den baggrund har konkluderet, at der er behov for uanmeldte kontrolbesøg og tilsyn på alle landets plejehjem. Jeg føler trang til at sige, at en gang imellem oplever man det nærmest som værende en rygmarvsreaktion, at hvis der er problemer, skal der ekstra kontrol og ekstra tilsyn til.

Grundlæggende har jeg den holdning, at man måske godt kan komme et stykke ad vejen med det, men det er ikke det, der skal bære et ordentligt samfund. Men jeg vil godt være med til at diskutere, om kontrol og tilsyn udføres fornuftigt, og i den forbindelse har min forgænger sammen med sundhedsministeren i øvrigt også meldt ud, at de vil undersøge, hvordan det nuværende tilsyn rent faktisk fungerer i praksis.

Jeg vil gerne sige, at der er kommet eksempler frem, som jeg helt klart mener er uacceptable. De har fyldt meget i den debat, der har været, og jeg synes, det er fair nok, at der skal sættes fokus på ting, der ikke er acceptable. Men heldigvis har der også været plads til imellem at sætte fokus på de gode eksempler, for de gode eksempler findes jo også.

Jeg tror, at vi alle, dvs. Folketinget som helhed, kunne gøre både de mange mennesker, som lever rundtomkring på plejehjemmene, deres pårørende og de mange, mange ansatte, som er optaget af at yde en god service og indsats i hverdagen, en tjeneste ved, at vi her fra Folketinget bidrager til at nuancere debatten, men klart med den indgangsvinkel, at de steder, hvor der er uacceptable forhold, ønsker vi også at gøre noget ved det. Derfor har regeringen også som et led i service- og velfærdsprojektet indkaldt til en ældrepolitisk høring allerede førstkommande torsdag, og her tages der fat på en dialog- og lyttefase, hvor de forskellige holdninger til fremtidens ældrepolitik vil få god lejlighed til at komme til orde.

Når vi har været gennem den fase, kommer vi til den næste fase, hvor vi skal drage konklusioner, og når der er skabt klarhed over, hvor problemerne ligger, vil regeringen selvfølgelig på den baggrund vurdere, hvilke tiltag der er nødvendige.

Jeg ventte også, at regeringen inden for en ikke så fjern fremtid kan komme med konkrete udspil herom, så vi er altså i en afklaringsfase lige i øjeblikket. Men det, der er det afgørende – og det er også det, jeg synes, der først og fremmest er grunden til at afvise beslutningsforslaget – er, at den afklaringsfase også skal bruges til at kigge på helheden og ikke bare tage nogle enkelte hjørner ud.

Med disse ord afviser jeg altså beslutningsforslaget.

Karen J. Klint (S):

Selv i det land, der har skabt forfatteren til moralen om en lille fjer, der blev til en langt større

historie, kan man undre sig over, at enkeltsager i den grad kan styre den politiske dagsorden, som vi lige nu ser på ældreområdet.

Nuvel – de enkeltsager, der har været om dårlig omsorg, viser tydeligt, at noget går galt. Det skal naturligvis stoppes, og alle skal forebygges, at andre udsættes for dårlig omsorg. Men er det nye love, flere regler, der skal til for at sikre god omsorg og respekt for de ældre, der har allermost brug for støtte og hjælp? Det tror jeg ikke.

Der findes allerede gode love og regler om tilsyn, om omsorgspligt, om kvalitetsstandarder, om at pleje skal gives individuelt og i respekt for den ældre selv, og at den skal tilrettelægges i samråd med den ældre og dennes pårørende. Der findes regler om beboerråd eller pårønderåd, der faktisk har samme kompetence som personalets samarbejdsudvalg. Der er regler om medicingivning og medicinbehandling, der er retssikkerhedsloven, der er klage- og ankesystemer, der er retten til at komme på plejehjem i den anden kommune osv. osv., så der er næppe behov for flere regler. Jeg tror derimod, at vi alle trænger til at repetere det gældende regelsæt og ikke mindst tage det alvorligt, så det bliver omsat i praksis til gavn for de ældre.

Med beslutningsforslag nr. B 82 ønsker Dansk Folkeparti, at der indføres uanmeldte tilsyn på landets plejehjem. I forslaget henvises til, at embedslægerne indtil 1991 aflagde sådanne kontrolbesøg, men det fremgår ikke tydeligt, om det er et nyt embedslægetilsyn, der ønskes indført.

Formålet med et uanmeldt tilsyn er, at sådanne kontrolbesøg har en præventiv virkning, så uheldige episoder kan minimeres eller helt undgås, og Socialdemokratiet er enig heri. Det er faktisk også disse mål, der ønskes nået med de eksisterende love for udøvelsen af kommunernes tilsyn med plejehjemmene.

Tilsynsreglerne findes både i serviceloven og i lov om retssikkerhed på det sociale område. Kommunerne er forpligtede til sammen med brugerne at tilrettelægge synlige procedurer for udøvelsen af tilsynet, og målet er, at tilsynet ud over selve kontrolfunktionen også kan være en vigtig faktor i udviklingen af bedre omsorg og pleje m.v. Flere amter og kommuner arbejder både med anmeldte og uanmeldte tilsyn, for det er rigtigt, at uanmeldte besøg spiller en særlig rolle.

Med hensyn til B 82 skal vi huske, at det kommunale tilsyn ikke kun vedrører sundhedsmæssige og medicinske forhold. Det er lige så vigtigt at føre tilsyn med den øvrige pleje, de omsorgsmæssige tilbud og trygheden i beboernes liv døgnet rundt.

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for kvaliteten i servicens indhold, uanset om der er tale om et kommunalt, privat eller selvejende plejehjem. Ansvarret kan nemlig ikke uddelegeres, og den socialdemokratiske gruppe vil gerne være med til at holde kommunerne fast på deres ansvar og tilsyn. Men det gøres bedst i dialog med kommuner, pårørende, ældre og ansatte, og da der allerede i dag kan arbejdes med uanmeldte tilsynsbesøg, synes vi faktisk, at beslutningsforslaget er overflødigt, og kan derfor ikke støtte det.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Fru Karen J. Klint opridsede en hel del af de ting, som allerede gøres for at holde tilsyn med plejehjemmene. Nu har der jo vist sig en hel del sager, og man kan så kalde dem enkeltsager, men vi synes bare i Dansk Folkeparti, at det netop er den slags sager, der viser, at det tilsyn, der sker i øjeblikket, ikke er godt nok.

Der var engang, som vi også har nævnt i vort forslag, at embedslægerne havde tilsynsforpligtelsen, nemlig de uanmeldte plejehjemstilsyn. Jeg vil godt spørge fru Karen J. Klint, om hun ikke synes, det ville være en god idé at indføre dem igen, til trods for at fru Karen J. Klint argumenterede for, at flere kommuner fører den slags tilsyn. Kommunerne har jo bare lov til at lave tilsyn, men de har ikke kompetence til at sige, at nu skal der udelukkende foretages uanmeldte plejehjemstilsyn, sådan som vi gerne vil have det med vort forslag.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg har det sådan med tilsyn, at når tilsynet finder fejl, er det også meget rart, at det har kompetence til at rette sådanne fejl. Derfor er det vigtigt at holde kommunerne fast på, at de har ansvaret og dermed også tilsynspligten, men det er faktisk rigtigt, at de kan tage andre faggrupper med for at hjælpe med dele af tilsynet.

Jeg tror ikke, det er embedslægerne, der alene finder ud af, om der bliver givet dårlig pleje. Embedslægerne kan være gode til noget af det sundhedsmæssige, men når det drejer sig om

den almene pleje og det sociale liv, tror jeg, det er meget vigtigt, at man inddrager andre fagkunderskab end den traditionelle, sundhedsorienterede fagkunderskab, og det var også derfor, jeg prøvede at adskille tingene og sagde, at livet leves hele døgnet. Det drejer sig ikke kun om at få sin medicin, og at medicinen bliver håndteret rigtigt. Det er faktisk den gode omsorg, der er vigtig, og det er den gode omsorg, der skal føres tilsyn med.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg kan godt give fru Karen J. Klint ret i nogle ting hen ad vejen. Men nu er der jo en bestemt embedslæge, der har været ude og klarlægge nogle ting på nogle plejehjem, og det skulle da være mærkeligt, hvis det var det eneste sted i det pågældende distrikt, der er den slags tilfælde. Det er derfor, vi gerne vil have embedslægerne til at føre disse uanmeldte, regelmæssige tilsyn.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg har kun en enkelt gang hørt set en antydning i pressen af, at det, der skete på det plejehjem, hvor embedslægen var inde og undersøge forholdene, var noget, som ikke skulle tages alvorligt. Jeg synes faktisk, det skal tages alvorligt, og jeg har også læst rapporten, og der står ikke noget i den rapport, som kommunen ikke selv kunne have fundet ud af, hvis den havde passet sin tilsynsforpligtelse. Kommunen er nemlig forpligtet til at føre et tilsyn, og kommunen er også forpligtet til at være opsøgende i sit tilsyn. Kommunen er forpligtet til ikke kun at reagere på klager, men at agere i en fastlagt og systematisk procedure, så tilsynet både kan være med til at udvikle den gode pleje og være med til at hjælpe personalet på rette spor, hvis der sker fejl. Tilsynet skal ikke kun være fejlfindere på grund af rygter, tilsynet skal være på forkant af rygterne.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jamen det var jo netop det, der var problemet her. Der var tilsyn, men det var de uanmeldte tilsyn, der viste, at der var nogle ting, som var forkerte. Det var noget, som embedslægen i Århus, Kate Runge, hurtigt fandt ud af, og det var ikke bare på ét plejehjem.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg har nu forstået den konkrete sag sådan, at der var en masse rumlerier i lokalområdet, så hvis kommunen bare havde opfyldt sin almindelige tilsynsforpligtelse eller havde taget de rumlerier højtideligt, som kommunen er forpligtet til at gøre, havde det ikke været nødvendigt for embedslægen at lave et uanmeldt tilsyn. Det kan være nødvendigt at se alvorligt på det, men det er kommunerne også forpligtet til efter den lovgivning, der er i dag, og når kommunerne laver fejl, skal de have skældud for det. Men der er altså ikke noget til hinder for ifølge lovgivningen, at kommunen kunne have håndteret sagen anderledes, end den gjorde. Det er godt, at nogle andre stopper det, men kommunen kunne lige så godt selv have stoppet det, og det ville have klædt kommunen, hvis den havde gjort det.

Gyda Kongsted (V):

Da Venstres ordfører, hr. Preben Rudiengaard, ikke kan være til stede i dag, skal jeg hermed fremføre hans tale:

De senere år og især det sidste halve år har der i pressen været fokuseret på, at enkelte plejehjem ikke har levet op til kravene om god behandling, hverken med hensyn til medicinering, pleje eller omsorg. Det har været postuleret, at enkelte kommuner ikke har levet op til deres tilsynspligt med plejehjemmene, og der har været fokus på behovet for et objektivt og neutralt plejehjemstilsyn ved landets embedslæger.

Embedslægerne blev i 1991 fritaget for det rutinemæssige uanmeldte plejehjemstilsyn, men det er dog således, at embedslægerne stadig kan tilkaldes med henblik på vejledning og rådgivning til plejehjemmene. Embedslægerne skal så vurdere de behandlingsmæssige, de plejemæssige og de hygiejniske forhold, og embedslægerne kan også på eget initiativ vurdere forholdene på et plejehjem, hvis de kommer under vejr med, at der er forhold, som bør vurderes. Dansk Folkeparti foreslår nu, at der atter indføres uanmeldte plejehjemstilsyn ved embedslægerne.

Venstre ønsker, at forholdene på vore plejehjem er så optimale som muligt og kan ikke acceptere, at vore svageste ældre får en så optimal behandling, pleje og omsorg som overhovedet muligt. Vi vil dog gerne præcisere, at ansvaret for forholdene på plejehjemmene er et

kommunalt ansvar, og vi forventer, at man i kommunerne lever op til dette.

Tiden er imidlertid efter vor opfattelse løbet fra kontrolbesøg ved embedslægerne en eller to gange om året, og ligeledes vil genetablering af disse tilsyn kræve øgede ressourcer til embedslægevæsenet, hvilket der næppe er økonomi til lige nu.

Venstre har derfor sammen med De Konservative fremsat tre beslutningsforslag, som ser mere helhedsorienteret på plejesektoren. B 103 vedrører de praktiserende lægers tilsyn med plejesektoren i kommunerne. Efter forslaget skal den tilsynsførende praktiserende læge to gange årligt rapportere til kommunalbestyrelsen om kvaliteten af plejeindsatsen på de enkelte områder, og rapporteringen skal være ledsaget af en udtalelse fra embedslægen. Ligeledes skal der ifølge et andet beslutningsforslag gives pålæg om, at der indføres kvalitetsstandarder i den kommunale plejesektor.

Venstre har sympati for, at tilsynet med plejesektoren skærpes, og at embedslægerne indgår på en kvalificeret og faglig måde i tilsynet. Men vi er af den opfattelse, at uanmeldte tilsyn med længere intervaller blot vil medvirke til at skabe en falsk tryghed, og derfor kan vi ikke støtte dette forslag, som vi finder for snævert. Men vi kan anbefale, at Dansk Folkeparti støtter de ovenfor beskrevne forslag fra Venstre og De Konservative, når de fremsættes i Tinget. Disse forslag tager højde for en del af de problemstillinger, som er skitseret af Dansk Folkeparti, men sikrer også en klar ansvarsfordeling i tilsynet samt kvalitetsstandarder i plejen og omsorgen for vore svage ældre på plejehjem.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg kan høre, at fru Gyda Kongsted synes, det er en god idé, at der kommer noget mere uanmeldt opsyn med plejehjem, og det er jeg sådan set glad for. Men jeg vil advare imod, at det bliver for bureaukratisk, for det er der ikke nogen, der har glæde af. Embedslægerne er jo blevet frataget nogle forskellige opgaver i den senere tid, og derfor er det da udmærket, hvis de lavede disse uanmeldte plejhjemsbesøg.

(Kort bemærkning).

Gyda Kongsted (V):

Jeg skal blot oplyse med hensyn til de praktiserende læger, at det giver altså ikke mere bureaukrati, for de praktiserende læger kommer i

forvejen på plejehjemmene og tilser de ældre. Der bliver ikke mere bureaukrati.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Problemet er, at de, der skal komme på et uanmeldt plejhjemsbesøg, ikke skal være dem, der kommer der til hverdag, og derfor synes jeg, at de praktiserende lægers tilsyn er en dårlig idé. Det skal simpelt hen foretages af nogle uvildige, der ikke kommer der til hverdag, men som har ansvarsfølelse og medfølelse og kan se de ældres problemer.

(Kort bemærkning).

Gyda Kongsted (V):

Venstre lægger netop vægt på, at man ikke må tage ansvaret fra kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for tilsynet med plejehjemmet.

Helge Adam Møller (KF):

Da den konservative ordfører, fru Henriette Kjær, er blevet forhindret i at være til stede, skal jeg på Det Konservative Folkepartis vegne fremføre følgende:

Når Dansk Folkeparti fremsætter dette forslag, er vi vel alle klar over, at det bl.a. er inspireret af sagen fra et plejehjem i Odder, hvor forholdene for de ældre var horrible.

Plejehjemmet i Odder var et broddent kar, men brodne kar vil der jo, hvor mennesker er involverede, desværre altid kunne forekomme eksempler på, men eksemplerne bør selvfølgelig blive så få som overhovedet muligt.

Generelt er det vores indtryk i Det Konservative Folkeparti, at det store flertal af alle kommuner arbejder ihærdigt for at drive gode plejehjem. Det ville også være unaturligt andet, da det jo er kommunens egne indbyggere, det i stort omfang drejer sig om.

Det er også vores opfattelse, at det store flertal af alle kommuner tager deres ansvar alvorligt, også det naturlige kontrolansvar, de har.

Jeg fornemmer også, at den nye socialminister tager problemet alvorligt, idet han jo for nylig har foreslået, at man opretter nogle brugerråd bestående af bl.a. beboere, pårørende og plejhjems personale. Og ved at give de pårørende en mere direkte indflydelse på forholdene på plejehjemmet tror vi at man kan nå mere end ved hjælp af statslige kontrolordninger, sådan som det her forslag lægger op til.

Det Konservative Folkeparti kan derfor ikke støtte forslaget. Det bør efter vores opfattelse

fortsat være kommunernes opgave og ansvar at drive nogle ordentlige og velfungerende plejehjem.

Vedrørende de tre beslutningsforslag, som De Konservative og Venstre i fællesskab har fremsat, vil jeg nøjes med at henvise til det, som Venstres ordfører lige har sagt, idet jeg fuldt ud kan tilslutte mig det.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det er blot lige en kommentar til den videre behandling, for jeg kan forstå, at der på et senere tidspunkt kommer andre forslag.

Noget af det, jeg også vil advare imod, ud over at det bliver de praktiserende læger, der skal føre tilsynet, er, at man opretter nogle pårørenderåd, centerråd, eller hvad man vil kalde det, med alt for mange personer, hvis det er det, man vil gøre.

Noget af det i forslaget, som jeg synes man må kigge på, og som kan gå videre, er, at der kommer en medarbejderrepræsentant i sådan et råd, at der eventuelt kommer en fra kommunen, og at der kommer én pårørende, for vi må konstatere, at de pårørende mange gange kan blive svingdørsmedlemmer i sådan et råd.

Og så synes vi i Dansk Folkeparti, at det ville være en god idé, at der kom to frie fugle ude fra omverdenen, der har forståelse for og indblik i, hvordan ældre skal plejes, og hvordan hjemmene skal drives.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Vi vil bestemt ikke i dag lægge os fast på, hvordan et sådant råd på det enkelte plejehjem kunne sammensættes. Frie fugle kunne være en god idé at have. Selvfølgelig skal det heller ikke være så stort, at det ikke kan fungere.

Det, jeg fornemmer på alle dem, der har talt indtil nu, også på forslagsstillerne – og jeg regner også med de resterende – er vel, at alle er optaget af, at plejehjem skal drives på en sådan måde, at man også selv vil være tryk ved en dag at komme et sådant sted. Det er vel det, der er opgaven.

Villy Søvndal (SF):

Man generer vel ikke Dansk Folkeparti ved at sige, at det ikke er det mest præcise forslag, Folketinget har behandlet i nyere historisk tid, og det er klart, at det så også giver anledning til nogle lidt bredere betragtninger.

Udgangspunktet er vel det samme for alle de ordførere, der har været på talerstolen indtil nu, nemlig at vi på det seneste har haft nogle eksempler på et plejehjemstilsyn, der ikke fungerer tilstrækkeligt. Modsat betyder det ikke, at sådan er tilstanden på alle plejehjem. En af de risici, man løber i sådan en debat som den her, er at få tegnet et vrangbillede, der gør, at ældre, der måske er lidt usikre, pludselig bliver bange for, hvad de kan risikere at blive udsat for. Derfor tror jeg, det er vigtigt at holde balancen i den her debat. Det er mit indtryk fra det virkelige liv, at hovedparten af plejehjem er gode, velfungerende, kærlige steder, hvor de ældre gerne vil være. Jeg tror, det er vigtigt at få det sagt for ikke at forskrække.

Men modsat er der så til gengæld for mange eksempler på, at omsorgen på plejehjem ikke fungerer. I løbet af perioden siden jul har vi haft et eksempel fra Odder Kommune, og det var et kommunalt plejehjem, vi har haft et eksempel fra Nordborg Kommune, og det var en selvejende institution, og vi har haft et eksempel fra Farum Kommune, og det var et udliciteret plejehjem. Dette være bare sagt til de nyreligiøse, der mener, at der er en bestemt driftsform, der skulle kunne sikre omsorgen. Det er der intet, der tyder på. Der er desværre ingen genveje til paradiset på det her område.

Derfor er det også efter SF's opfattelse for snævert kun at diskutere tilsyn. De eksempler, vi møder på ældre, der ikke bliver taget op før op ad formiddagen, eller som bliver lagt i seng på et meget tidligt tidspunkt, sker jo ikke, fordi de mennesker, der har med det at gøre, er onde mennesker. Det tror jeg ikke, det kan jeg ikke forestille mig. Jeg tror, det sker, fordi de har forrygende travlt, og det undrer mig lidt, at et parti, der hævder, at det vil meget for de ældre, ikke er optaget af det, som er kernen i denne debat, nemlig ressourcerne. Det er kernen i den her debat, at vil vi have bedre forhold på vores plejecentre, så er vi også nødt til at diskutere den situation, at de ældre er blevet stadig mere plejekrævende, og at der derfor er brug for flere hænder. Jeg synes, det er en mere direkte vej, når man diskuterer omsorgssvigt, end kun at diskutere tilsyn.

Det var derfor, vi i SF i januar måned spillede ud med en drastisk forøgelse af plejehjemsbyggeriet for at sikre, at også mere friske ældre kunne komme på plejehjem, og det var derfor, vi spillede ud med flere ansatte på ældreområ-

det, fordi det tager tid at udøve omsorg, nænsomhed, holde i hånd osv.

Når det er sagt, vil vi i SF bestemt ikke afvise, at der er behov for et bedre tilsyn, så der lukkes op for plejehjemmene og sikres det, man kunne kalde et mere uvildigt tilsyn. Derfor foreslog vi ved starten af denne debat, at man overvejer at genindføre det plejehjemstilsyn, som den borgerlige regering afskaffede i 1992.

Det er vel i øvrigt denne sags store paradoks, at Dansk Folkeparti, som jeg har forstået vil støtte en borgerlig regering, altså vil støtte en regering, der lige præcis som en af sine aller- sidste handlinger afskaffede det plejehjemstilsyn, som Dansk Folkeparti er så optaget af. Er det ikke underligt? Er det ikke underligt at støtte nogle, der på en række punkter i øvrigt vil gøre nogle ting, som man siger man ikke er enig i? Nå, det må Dansk Folkeparti jo svare på.

Jeg synes i virkeligheden ikke, at embedslægetilsynet er det vigtige i den her debat. Jeg synes, det vigtige er – som jeg så at også socialministeren spillede ud med på den store konference i weekenden – at sikre nogle dynamiske fora rundt om et plejehjem. Jeg har selv foreslået, at man laver plejehjemsbestyrelser, der består af de ældre, de ansatte, pårørende, ildsjæle i lokalsamfundet, medlemmer fra ældrerådene og lokale politikere, for at sikre, at den lukketidskultur, der nogle gange opstår omkring vores plejehjem, bliver brudt.

Det tror jeg i virkeligheden er det vigtige i forslaget, og jeg vil godt kvittere for ministerens positive udmelding til vores forslag og melde, at det vil vi, uanset hvem forslagsstilleren er, meget gerne støtte. Vi kender jo fra andre institutioner, at der er bestyrelser rundtom, der er med til at skabe mere dynamik omkring institutionerne.

Konklusionen på det er, at vi har fremsat mere præcise forslag end Dansk Folkepartis, og vi støtter sædvanligvis præcise forslag.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg må indrømme, at jeg er ikke overrasket over hr. Villy Søvndals modtagelse af det her forslag, til trods for at han selv har været ude og foreslå noget lignende, men nu kommer det her jo fra Dansk Folkeparti. Det er så igen hr. Villy Søvndals problem, det er ikke Dansk Folkepartis.

Vi kommer ikke med noget vrangbillede af noget som helst. Det, vi ønsker – og det er op-

rigtigt ment, siger jeg til hr. Villy Søvndal – er bedre forhold for de ældre. Vi ønsker et uvildigt plejehjemstilsyn, som hr. Villy Søvndal også har været ude at anbefale, og denne surhed her fra talerstolen fra hr. Villy Søvndals side må jo være et problem for SF.

Det er sådan, at mange plejehjemsledere har talt om, at det ikke absolut behøver at være ressourcerne, der er noget i vejen med. Der er et plejehjem her i Københavnsområdet, som udmærket kan klare sig for de ressourcer, det får, og endda har overskud. Lederen var eksempelvis ude at fortælle, hvilke yderligere tiltag de iværksætter netop for at opmuntre de ældre.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg bebrejder ikke Dansk Folkeparti, at det tegner et vrangbillede. Fru Birthe Skaarup må have lyttet for lidt efter. Jeg sagde, det var vigtigt ikke at tegne et vrangbillede i den offentlige debat for ikke at skræmme, og det mener jeg egentlig vi har et fælles ansvar for. Det vil jeg slet ikke bebrejde Dansk Folkeparti.

På samme måde kan jeg ikke forstå, at jeg var sur. Jeg synes selv, jeg forsøgte at være lidt morsom, men det er klart, at sådan noget jo kan misforstås. Det eneste, jeg sagde, var sådan set, at det ikke er det mest præcise beslutningsforslag, jeg har truffet i de 5 år, jeg har siddet i Folketinget. Det synes jeg ikke er udtryk for surhed. Det er en art karakteristik af det her forslag.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Dansk Folkeparti forstod udmærket hr. Villy Søvndals sarkastiske bemærkninger.

Vi har sagt, at vi støtter en VK-regering, og så siger hr. Villy Søvndal, at det da er højest mærkværdigt, at vi gør det, når den afskaffede embedslægefunktionen, jeg tror, det var 1. juli 1992. Men man har jo lov at blive klogere. Det mener jeg også hr. Villy Søvndal er blevet af og til her i Folketinget.

Det eneste, jeg kan sige, er: Vi tegner ikke noget vrangbillede. Vi prøver ikke at få folk til at blive bange ved at fremsætte det her forslag. Vi vil godt have et uvildigt embedslægetilsyn, ud fra at de ældre skal føle sig trygge ved, at der ikke sker nogle ting på disse plejehjem, som vi synes er uacceptable.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil bestemt heller ikke fratage Dansk Folkeparti retten til at støtte en hvilken som helst regering. Det står jo et politisk parti helt frit for. Jeg synes bare, det er lidt modsætningsfyldt at forsøge at tegne et billede af sig selv som et socialt orienteret parti, når man ved, at den regering, man gerne vil støtte, på en række punkter og også på de her områder står for det modsatte. Jeg savner måske den alvor i debatten, at man forholder sig bare en lille smule til det materielle, hvis det ikke bare sådan skal blive slag i luften.

Jeg vil godt spørge Dansk Folkeparti direkte: Mener Dansk Folkeparti, at der kan skabes en bedre situation bredt på plejehjemmene og i ældresektoren, uden at der tilføres de fornødne ressourcer? Kan det gøres med de nuværende ressourcer? Det vil være et afgørende spørgsmål, når man skal tage stilling til den fremtidige velfærd. Hvis man ikke er af den opfattelse, at de, der er ansat på plejehjem, udøver så dårlig omsorg, fordi de er onde, må man forholde sig til ressourcediskussionen.

Vil Dansk Folkeparti ikke godt bare antydningvis sige, hvordan det forestiller sig Venstre og De Konservative, som siger, at der er for mange i den offentlige sektor, trukket med til at ansætte flere på de her områder? Det vil jeg godt høre en forklaring på.

Formanden:

Fru Birthe Skaarup, sidste omgang.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Såfremt der mangler ressourcer på plejehjemmene, og det vil jo så vise sig, er Dansk Folkeparti villigt til at kigge på det.

Venstre og De Konservative har jo været heroppe og fortælle, hvorledes de ser på det her forslag, og de synes sådan set, som jeg har forstået det, at forslaget er udmærket, men de vil godt have det bredere endnu.

Det, vi godt vil have, er først og fremmest det uvildige embedslægetilsyn – uvildigt, uanmeldt og upartisk – og det tror vi at vi i første omgang kan få ved det her. Så kan vi jo siden hen se på, om vi skal have nogle nævn, nogle råd, på de enkelte plejehjem.

Inge Refshauge (DF):

Baggrunden for, at vi i Dansk Folkeparti fremsætter dette forslag, er naturligvis, at det har vist sig, at de tilsyn, der i dag føres med plejehjemmene, ikke er effektive nok.

Vi har set nogle eksempler på, hvorledes nogle plejehjem ikke fungerer godt nok, hvor man ikke har levet op til god standard for pleje og omsorg over for vore ældre borgere.

Vi er da udmærket klar over, at det er kommunerne, der har ansvaret for, at plejehjemmene fungerer, og det mener vi skal tages alvorligt.

Vi vil samtidig understrege, at vi naturligvis ikke ønsker at give udtryk for, at det er alle plejehjem i landet, der generelt giver en dårlig service over for de ældre. Der er heldigvis mange enormt gode plejehjem. Men det, vi ønsker med forslaget, er, at der tages initiativer til en opprioritering af tilsynsforpligtelsen, således at de uanmeldte tilsyn fra embedslægernes side igen bliver en realitet, at tilsynsforpligtelsen bliver fagligt korrekt, samt at den udøves af mennesker, der har ansvarsfølelse og forståelse for ældre mennesker. Tilsynsopgaven skal således ikke overlades til personale eller institutioner, der i forvejen varetager udførelsen af opgaverne på plejehjemmene.

Vi skal have værdigheden og menneskeligheden tilbage på vore plejehjem. Det handler om, hvorledes vi skal behandle mennesker og ikke mursten, og vi skal og bør sætte grænser. Respekten for det enkelte menneske skal i højsædet, og respekt koster faktisk ikke rigtig noget. Vore alderssvækkede og demente skal hjælpes og støttes, og vi skylder vore ældre medborgere tilbudet om en tryk alderdom, også når de anbringes på en institution. Der skal tages udgangspunkt i de ældres behov for menneskelig omsorg og pleje.

Der er blevet lavet en hurtig rapport fra KL om, hvorledes forholdene på og tilsynet med plejehjemmene praktiseres i en række kommunalbestyrelser. Her kommer det frem, at det sker med en dialog mellem det politiske niveau og det udførende led, men hvorledes tilsynene reelt foregår, får vi intet at vide om, for det er jo således, at hvert lille plejehjem er et uafhængigt sted, hvor det er ledelsen og ansatte, der bestemmer kulturen og sætter normen.

Derfor er det soleklart, at der er behov for et forbedret, uvildigt, regelmæssigt, uanmeldt tilsyn fra en uafhængig instans. Det er ikke betryggende for de svageste ældre, at det er over-

ladt til kommunerne selv at føre tilsyn med indholdet af deres egne tilbud.

Som tidligere omtalt påhvilede det tidligere embedslægeinstitutionen at føre et egentligt tilsyn med alle forhold af sundhedsmæssig interesse for pleje- og behandlingsinstitutioner, som så senere er blevet afgrænset til kun at omfatte sundhedsfaglig rådgivning. Vi håber, at de øvrige partier kan se det nødvendige i at få skærpet plejehjemstilsynene, og vi foreslår derfor, at vi igen får embedslægeinstitutionen til regelmæssigt at foretage de uanmeldte plejehjemsbesøg.

Der er behov for en opstramning og en præcisering af reglerne, og det har vi da også hørt at nogle af de andre partier er med på, og jeg kan forstå, at der kommer andre forslag.

Derfor vil man så ikke støtte Dansk Folkepartis forslag, men Dansk Folkeparti har da leveret underholdning til både Socialdemokratiet og SF her i eftermiddag, og det synes jeg da også er noget.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg vil gerne understrege, at mit parti ikke tager det her som noget underholdning. Vi ser faktisk meget alvorligt på, at tilsynsvirksomheden fungerer seriøst og objektivt og til de ældres bedste.

Det, jeg gerne vil spørge Dansk Folkeparti om, er, hvorfor det er så vigtigt, at det lige nøjagtig er embedslægen, der skal udføre en del af tilsynet eller hele det uanmeldte tilsyn, for de mennesker, der bor på et plejehjem, er jo netop gjort færdige i det sundhedsmæssige regi og er kommet i en social bolig, hvor de skal leve 24 timer i døgnet.

Hvad er det, der gør embedslægerne til de bedste i verden til at se, om de ældre kommer for lidt i seng, for meget i seng, om de bliver vasket for lidt, om de slet ikke bliver vasket, om det er en blå, en grøn eller hvilken farve ble de nu skal have på, om der skal væskestandsmåler i bleen, så den kan holde 24 timer i døgnet?

Hvad er det, der udmærker specielt embedslægerne til at se på alle de sociale forhold på et plejehjem?

(Kort bemærkning).

Inge Refshauge (DF):

Jeg kunne godt høre på fru Karen Klint, at hun i hvert fald er en faglig person, men fru Karen

Klint kan altså ikke forlange, at jeg skal svare på alle de der faglige udtryk.

Når vi mener, det skal være embedslægeinstitutionen, er det, fordi vi mener, det er en uafhængig institution. Selvfølgelig kan en embedslægeinstitution ikke holde øje med alt det, fru Karen Klint lister op her, og vi kan da også støtte, at der kommer en eller anden bestyrelse.

Vi ved da også godt i Dansk Folkeparti, at vi ikke kan kontrollere alt ned til en lille bitte ting som en vandstandsmåler. Var det ikke vandstandsmåler? Det er der ingen der kan kontrollere. Det er kun de faglige personer, der er på plejehjemmet, der kan det.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Det var heller ikke for at optage en faglig debat. Det her er faktisk meget politisk, for hvem er det, der skal føre tilsyn med politisk fastsatte standarder og med politisk fastlagte budgetter, når de omsættes til praktisk handling?

Jeg tror faktisk, at de ældre har mere brug for, at der netop er nogle, der har mulighed for og evne til at vurdere de små detaljer, for for dem er det jo vigtigt, hvornår de kommer i seng, og hvornår de kommer op, og ikke kun, om der er rent og pænt. Så det er også detaljen, der skal holdes et fagligt tilsyn med.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Det gode ved at komme så langt nede i taler-rækken er jo, at man kan tænke sig om, og det har så forledt mig til at tænke over, om fru Refshauge vil komme herop og fortælle mig, om ikke der har været problemer og skandaler med plejehjem, som der har stået om i aviserne, før 1991, for jeg er også sådan lidt forbløffet over, at man peger på, at det skal være embedslægen.

(Kort bemærkning).

Inge Refshauge (DF):

Selvfølgelig har der helt sikkert været skandaler før 1991. Det tror jeg da sikkert. Men vi bliver jo mere og mere oplyste om de ældres situation, om plejehjemmene, og hvordan midlerne bliver brugt ude i kommunerne. Så jeg synes da nok, at vi er blevet klogere i løbet af 10 år, og det ved jeg da også at fru Yvonne Herløv Andersen er.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Det vil jeg sige tak for. Det er sjældent, man får ros herinde.

Når man kigger på beslutningsforslaget som sådan, så er det jo ikke, fordi det er tyngtet af vanskelig sprogbrug eller detaljer, men jeg betragter det også som et indlæg i den løbende debat om forholdene på plejehjem.

Jeg må først slå fast, at plejehjem velsagtens stadig væk er kommunens opgave. Jeg vil også gerne sige til fru Karen Klint, at det er rigtigt, at vi har lavet alle de regler, som man kan forvente der skal laves. Det, vi står tilbage med, er så problemet om, hvordan vi sikrer os, at den opgave, som vi i Danmark og i det vestlige Europa har lagt fra os, har lagt ud fra hjemmene og til andre at tage sig af, bliver varetaget godt.

Hvordan sikrer vi os kontrollen med, at i det her tilfælde de gamle så også har det godt nok? Det, der piner os, er jo, hvordan vi sikrer os det. Hvordan sikrer vi os, at når vi går hjem derfra, så får vores gamle mor præcis den pleje, som hun skal have?

Man kan sige, at det er lige så væsentligt som tilsyn, for vi kan da sagtens lave tilsyn. Vi kan lave uanmeldte tilsyn, vi kan føre skemaer; vi fører i forvejen skema over væske, fører skema over puls, fører skema over, hvor tit vi skifter ble. Vi behandler de gamle som en ting. Vi flytter kommoden ud, så vi bedre kan komme rundt omkring tingene og gøre rent. Ja, tænkt, jeg synes, det største problem er tingsliggørelsen af ældre mennesker, den kliniske dagligdag på et plejehjem.

Det, der hedder Ugebrevet Mandag Morgen, har meget godt fat i realiteten i det. Der stod i går: »Danmarks plejehjem fokuserer for meget på sygdom og for lidt på socialt samvær«. Det er det, der dybest set er problemet, og det kan man ikke klare med skemaer eller med tilsyn. Det kan man ikke. Med tilsyn kan man se, om skemaerne bliver taget alvorligt og tingene bliver overholdt. Man kan se, om de gamle får den medicin, de skal have, men man kan ikke se noget om alt det, der er bag det ældre menneskes skrøbelighed, måske det ældre menneskes sygdom, nemlig det hele menneske, der har en historie, en social historie, man skal tage sig af. Det er jo det, der er problemet. Det er, fordi vi har ændret vores syn på området og er gået over til at sørge for, at tingene er i orden, som om der var tale om en maskine. Det er der ikke; det er et helt menneske med forskellige behov.

Nu kommer der mange bud på, hvad man så kan gøre ved det. Der kommer givetvis sribesvis af beslutningsforslag, og vi vil da heller ikke holde os tilbage. Selvfølgelig arbejder CD da også med det, men ud fra en helt anden vinkel, nemlig i en sammenhæng, der ikke bare går på tilsyn. Vi vil gerne, at man har uddannelserne med, sådan at man får det hele menneske med, og at man har tilgangen og visitationen til plejehjem med, og så kommer man naturligt også ind på, hvem der så skal holde øje med det. Lige i øjeblikket ser det ud som om, at når vi har sluppet skolebestyrelserne for vores børn, går vi over i bestyrelserne for de ældre. Sådan bliver det måske også, det skal jeg ikke kunne sige, men i hvert fald skal der være en sammenhæng. På samme måde som pædiatere har med børn at gøre, skal gerontologer have med gamle at gøre. Det er da så ligefremt.

Så vi kommer også med vores bud på det. Jeg vil bare sige, at for mig er det ikke det, der er kernen i problemstillingen. Problemstillingen er, at man tror, man med tilsyn, skemaer og regler kan løse problemerne omkring det her. Det kan vi ikke. Det ligger et andet sted. Det ligger i os selv.

(Kort bemærkning).

Inge Refshauge (DF):

Jamen der kan Dansk Folkeparti da give fru Yvonne Herløv ganske ret. Det er nemlig den kliniske måde, det bliver lavet på på plejehjemmene. De ældre skulle langt mere med i dagligdagen, med i det sociale samvær på plejehjemmene.

Fra Dansk Folkeparti har vi været nogle stykke ude at se Plejehjemmet Lotte på Frederiksberg, og dér er de virkelig med i dagligdagen. Man føler, at det er deres hjem, og de er alle sammen ansvarlige for det hjem, og selv de, der har det allerældst, er med.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Til fru Yvonne Herløv Andersen: Vi har gjort vores forslag så enkelt som muligt, fordi vi synes, det er nogle enkle håndtag, der skal til, for at vi kan få det her uvildige, uanmeldte plejehjemsbesøg af embedslægerne.

Så spørger fru Yvonne Herløv Andersen, hvordan vi så sikrer os, at når vi går hjem, bliver de ældre behandlet ordentligt. Jamen det er så op til ledelsen, og det er så op til personalet, at det har den rette indstilling. Der er jo nogle

plejehjem, der har det således, at de ikke ser så meget på uddannelsen; de ser på, hvor hjertet sidder hos dem, der skal pleje de ældre.

På et af de plejehjem, jeg har besøgt, var det ikke store, forkromede ansøgninger, der skulle til; det var samtaler med lederen. Om en ansat var tømrer, steward eller ekspeditrice, gjorde ikke noget. Det var det at have hjertet på rette sted, der skulle til, og det var det, der gjorde, at de ældre følte sig godt tilpas i det daglige.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Når nu fru Birthe Skaarup fortæller mig om forskellighed på plejehjemsområdet, så er det jo heller ikke, fordi man mangler regler. I realiteten kan man jo altså gøre det godt. Det er nok snarere et spørgsmål om, hvor stor forskellighed man vil acceptere der er i de enkelte kommuner i forvaltningen af de regler, som vi så har lavet herindefra.

Det betyder jo så, at Dansk Folkeparti må stramme lovgivningen om det. Det vil jeg spørge om man har tænkt sig.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det, vi fremlægger for regeringen, og som vi beder regeringen tage hånd om, er en lovgivning om embedslægerens funktion, og man kunne så give en henstilling til kommunerne. Som jeg har sagt før, kommer der flere forslag her, hvor man vil gå ind og oprette nogle råd. Det synes jeg er udmærket. Man skal bare tænke på, at de råd skal have den rette sammensætning, og så skal man selvfølgelig også fortælle ledelsen, hvad det er, man ønsker.

Det, vi helt klart ønsker fra Dansk Folkepartis side, er, at der sker en opprioritering på det her område, så vi ikke ser de tilfælde, som vi har set. Vi har set nogle tilfælde, der har været grelle, for ikke at sige ganske uacceptable. Der er ikke nogen her i denne sal, der vil finde sig i at blive behandlet således, når vi bliver ældre, og jeg tror, mange i denne sal selv har været på besøg på plejehjem, eventuelt selv har nogle, der er på plejehjem, og helt klart kan se nogle ting, som vi heller ikke ønsker at opleve, når vi bliver gamle.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Hørte jeg rigtigt? Ønskede fru Birthe Skaarup egentlig dybest set at have fremsat et bredere

forslag, som også tager højde for de andre ting, vi har debatteret her i dag?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det allerallervigtigste for os er det uanmeldte plejehjemsbesøg: Dét, hvor man kan gå ud fra, at nogle kompetente personer – og vi mener, at det er embedslægerne, som det har været før – går ud og foretager disse uvildige plejehjemsbesøg.

Morten Helveg Petersen (RV):

Anstændige forhold for de ældre, der bor på plejehjem, er efter vores opfattelse helt centralt, og vi er heldigvis overbeviste om, at forholdene på langt de fleste plejehjem er i orden, og at kvaliteten er, som den skal være.

De steder, hvor forholdene ikke er, som de burde være, skal der naturligvis sørges for, at der rettes op på forholdene, og det er også derfor, at kommunerne allerede i dag har en række muligheder for at kigge efter, om forholdene er, som de skal være, og om kvaliteten er, som den skal være. Så man kan sige, der er behov for, at loven overholdes, og der er behov for en ordentlig kvalitet i behandlingen, i plejen af vores ældre.

Indførelse af uanmeldt plejehjemstilsyn på baggrund af enkeltsager og et utilstrækkeligt vidensgrundlag er ikke nødvendigvis vejen frem. Derfor synes vi fra radikal side, at der er megen fornuft i regeringens planer om først at få klarhed over, hvor problemerne er, i stedet for at lade sig styre af enkeltsager. Derefter kan det være relevant at tage stilling til, hvilke initiativer det så er nødvendigt at tage. Men på den baggrund kan vi fra radikal side ikke støtte forslaget.

Jette Gottlieb (EL):

Enhedslisten er sådan set enig med forslagsstillerne i, at det kunne være vigtigt med uanmeldte plejetilsyn fra embedslægeinstitutionen, men man skal nu være opmærksom på, at det uanmeldte tilsyn især har betydning, hvor der er tale om ond vilje. Det er dér, hvor et uanmeldt tilsyn kan få effekt, men jeg tror faktisk ikke, at der er tilsigtet misrøgt på de danske plejehjem. Derfor er jeg bekymret for, hvis der kommer en opfattelse, der bygger på, at det er tilsynet i sig selv, der gør det.

I Københavns Kommune er det stadslægen, der har tilsyn med tingene og har haft det hele

tiden, og i de sidste år har det tilsyn været uanmeldt. Stadslægen kontrollerer faktuelle forhold: rengøring, medicinforbrug og medicinopbevaring og sådan noget, og taler med beboere og medarbejdere om forholdene. Af deres årlige indberetning kan man se, at mange af de klager, som beboere og pårørende kommer med, alle sammen har rod i for ringe personalenormering. Det løses selvfølgelig ikke ved tilsynsbesøg, og det skal man jo hele tiden være opmærksom på. Tilsynet er med til at tydeliggøre problemerne, men problemerne løses ikke af det.

Det er vigtigt at fastholde kommunernes ansvar for løbende tilsyn med plejehjemmene, men især jo deres ansvar for, at forholdene er i orden, og at forholdene er værdige for beboerne. Det er sådan set det grundlæggende. Er der 20 minutters ventetid på hjælp til toiletbesøg på grund af for ringe personalenormeringer, så er løsningen selvfølgelig at forbedre personalenormeringerne frem for at udstyre beboerne med ble. I virkeligheden er det jo fuldstændig unødvendigt med sådan én.

Man kan sige, at skredet i opfattelsen sker jo ikke der, hvor skandalen opstår med den vendte ble. Skredet i opfattelsen, og der, hvor den virkelige katastrofe opstår, er, hvor man pludselig synes, at det er naturligt at udstyre ældre mennesker med ble. Det er da en gyselig tanke. Det er der, værdigheden ryger, og det er der, selve behandlingen skrider over i retning af noget, som jeg ikke mener, nogen her kan være tjent med. Det er mit indtryk, at der sker mange små overgreb på den enkelte beboers integritet i de her år, og det har generelt rod i, at der er for få ressourcer.

Enhedslisten ønsker, at plejehjemsbeboerne i videst muligt omfang selv inddrages i planlægningen af kontrollen. Også vi har foreslået plejehjemsbestyrelser, hvor beboere og pårørende har sæde. Langt de fleste plejehjem har beboerråd, men de er ikke særlig handlekraftige, især fordi det i de seneste år er sådan, at langt de fleste beboere er meget alderssvækkede. Derfor vil vi gerne inddrage pårørende i råd eller bestyrelser af den art og også tilknytte andre udefra, f.eks. repræsentanter fra de lokale ældreråd.

Jeg tror på, at det både ville øge demokratiet og synliggøre problemerne i ret høj grad, og efter hvad jeg kan høre i denne her debat, så er sådan set et af de rigtig synlige resultater, at man kan høre, at der rent faktisk er et flertal for at iværksætte sådan nogle bestyrelsesmåder at

administrere plejehjemmene på. Så jeg kan ikke se rettere, end at er der ikke kommet andet ud af denne her debat, så er der da det, at ministeren skynder sig at fremsætte det forslag. Jeg har hørt langt de fleste ordførere komme med positive bemærkninger om det. Så er det klart, at det lige må diskuteres, præcis hvordan det skal sammensættes osv. Jeg tror, at vi i løbet af meget kort tid får et forslag om plejehjemsbestyrelser, som rummer både beboere og pårørende. Det ville være et godt skridt frem, som jeg tror ville have langsigtet virkning.

Vi er positive over for forslaget her, men vi mener altså, at det er væsentligere at tænke bredere end bare det her med tilsynet.

Tove Videbæk (KRF):

Dette forslag synes jeg er meget præcist, og det går i al sin korthed ud på, at der er behov for uanmeldte kontrolbesøg og tilsyn på landets plejehjem, og det er jeg enig i.

Langt de fleste plejehjem behandler dog de ældre, som bor på disse, fint og giver dem den nødvendige omsorg, det nødvendige nærvær. Men der har den sidste tid været tilfælde af omsorgssvigt, misrøgt, osv., og derfor er der behov for, at der kommer både anmeldte og uanmeldte besøg af en uafhængig instans, f.eks. embedslægen.

I bekendtgørelsen om tilsyn, der trådte i kraft i 1992, står der, at embedslægerne skal yde rådgivning på anmodning, og siden 1992 har det primære tilsyn med landets plejehjem ligget i kommunerne.

I KL's nye rapport vedrørende tilsyn fremgår det, at der kun foretages uanmeldte tilsyn i tre ud af ti tilfælde. Dette kan og skal gøres meget bedre. Tilsynet fungerer slet, slet ikke godt nok.

Men tilsyn er naturligvis ikke nok til at hæve standarden. For det første må vi have et sæt standardregler for, hvordan pasning af de ældre skal foregå i praksis på et plejehjem, måske kunne vi endda tale om en slags kvalitetsmærkning.

For det andet ville det være godt med en slags styrelse eller et udvalg eller råd, som er sammensat af både brugere og pårørende, ansatte og politikere samt flere ildsjæle. Mennesker, som har en naturlig kontakt til stedet, både de ansatte og brugerne samt folk, der kommer jævnlig på hjemmet, såsom pårørende, politikere, m.fl. Og jeg har forstået, at socialministeren arbejder med et forslag vedrørende dette.

Men ud over det skal der være et tilsyn, der fungerer både anmeldt og uanmeldt, for hvis der kun kommer anmeldte tilsyn, så kan vi jo være sikker på, at der ingen svigt vil forekomme de dage, hvor der er anmeldt et tilsyn, men alt vil i disse dage være i den skønneste orden.

Tilsynet skal ikke foretages af kommunen, hvis det er et kommunalt plejehjem, der er tale om. Kommunen bør ikke både udføre jobbet, tage imod klager over jobbet og føre tilsyn med jobbet. Kommunen må bestemt være inhabil vedrørende mindst ét af disse job. Disse funktioner bør skilles ad.

Mange private plejehjem står i øjeblikket til lukning, på grund af at de ikke lever op til nogle bygningsmæssige regler. Her mener jeg, at der er mange andre kvaliteter ved plejehjem, som kan være vigtigere for de ældre, end om plejehjemmet er en moderne, veludstyret bygning, der kan leve op til alle krav i diverse tekniske skemaer. Når ældre er ensomme, utrygge og måske kun minimalt selvhjulpne, er det helt andre ting, der er behov for, nemlig nærhed, socialt samvær, et par hænder til at hjælpe praktisk eller til at stryge over kinden.

Hr. Villy Søvnald påstod i sin ordførertale, at det mest af alt handler om økonomiske ressourcer. Kristeligt Folkeparti mener, at det mest af alt handler om holdninger. Det handler om at skabe miljø, det handler om at skabe tillid til, at man kan få den hjælp, man har brug for, når man har brug for den.

Vi skal have genskabt denne tryghed, denne tillid og have udryddet den frygt og usikkerhed, som p.t. råder på dette område mange steder i landet.

Uanmeldte tilsyn, hvis disse udføres af en instans, som ikke er inhabil, kan være én af de faktorer, som kan være medvirkende til dette. Så derfor kan Kristeligt Folkeparti støtte det her forslag.

Tom Behnke (FRI):

Jeg kan ikke lade være med som indledning at kommentere, at det var jo sådan set en diskussion, vi havde i sidste uge og i forrige uge, og det er nok heller ikke den sidste, vi får om plejehjemmene.

Man må sige, at de eksempler, der er kommet frem – meget, meget grelle eksempler ganske vist – da i høj grad har givet anledning til, at stort set alle partier i Folketinget har følt anledning til at komme med et eller andet forslag om, hvordan man løser det problem.

Vi vil fra Frihed 2000's side gerne have lov til at advare. Vi vil gerne advare imod, at man lige præcis på det her punkt – når man konstaterer, at der er problemer ude i landet, og det er der i høj grad; det, vi hører, der foregår på plejehjemmene, er noget svineri – med det samme gør det til et folketingsanliggende at føre tilsyn på landets plejehjem. Det skal Folketinget ikke. Det er ikke Folketingets opgave. Vores opgave er udelukkende at lave lovgivning.

Når vi kigger på, hvad der er problemet ude på plejehjemmene, så viser det sig jo i alle tilfælde, at det, der gør sig gældende, er, at man i kommunen har valgt en borgmester, der ikke kan finde ud af at leve op til sit ansvar som borgmester. Og det er problemet. Og så lysende enkelt og klart er det.

Men der er 4 år mellem valgene, og når først valgkampen kører, ja, så er der desværre mange vælgere, der glemmer, hvad der skete i tidens løb. Desværre. Næ, det, man skulle gøre, var at holde fast i, at det er borgmesteren, det er byrådet, der har ansvaret.

Og hvis en borgmester i en kommune – man kunne f.eks. vælge Odder Kommune, bare for at tage et eksempel – har den holdning, at han er fuldstændig magtesløs over for, at der er så kritisable forhold på hans plejehjem i hans kommune, så bør den borgmester pakke sit skrivebord og forlade posten som borgmester omgående og så bede om, at der bliver udpeget en anden, der er i stand til at udføre den opgave, det er at være borgmester.

Men det gør man jo ikke. Næ, her i Folketinget er det som om, at vi meget gerne vil have lov til at være med til at sikre kvaliteten derude. Og det er der ikke noget at sige til. Og det vil vi også gerne i Frihed 2000, og vi er også stærkt fristet.

Jeg vil så sige, at lige præcis på det her punkt kommer vi ikke med et forslag. Der er mange forslag i luften allerede nu, og debatten kører jo livligt, så det er der nok ingen grund til, at vi gør.

Men set i forhold til det konkrete beslutningsforslag her, hvor det foreslås, at embedslægerne skal have den tilsynsforpligtelse, de havde også før 1991, er vores opfattelse i Frihed 2000, at embedslægerne har rigeligt at se til i dag, rigeligt. Og vi mener faktisk, at embedslægerne burde styrkes i de positioner, de har, og ikke tildeles nye områder.

Men hvor skal man så kigge hen? Ja, i enhver kommune har vi jo de almindelige sygekasse-

læger. Der har vi de almindelig praktiserende læger, og dem er der flere af, end der er embedslæger. Der er faktisk så mange praktiserende læger i hver eneste kommune, at det skulle undre mig, om der var ét eneste sted i Danmark, hvor der ikke er praktiserende læger nok til, at de kunne have et plejehjem hver.

Så ville den praktiserende læge have muligheden for med jævne mellemrum at besøge plejehjemmet og se, om det nu også går, som det skal rent sundhedsfagligt. Men at sikre sig, at plejehjemmet kører ordentligt, og at kommunens ældre trives og har det godt, er en ren borgmesteropgave. Og hvis der er borgmestre ude i landet, der ikke forstår at administrere den opgave, så er mit råd til vælgerne: Vælg en anden borgmester. Det er det, der er løsningen.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Birthe Skaarup.

Birthe Skaarup (DF):

Det er da udmærket, tror jeg, at vi har fået den debat her i dag. Og jeg kan høre fra alle partier, at det er noget, der skal gøres noget ved. Selv fra regeringen kan jeg høre, at man må ind og kigge på det her område. Sådan har jeg i hvert fald opfattet det.

Det, jeg vil advare endnu en gang imod, er, at man laver nogle bureaukratiske regler, således at man ikke opnår det, man skulle opnå. Og det, man skulle opnå, som vi har sagt flere gange her fra talerstolen, er at gå ud uanmeldt og kigge på plejehjemmene. Det er jo det, der har vist sig at give nogle resultater. Det er jo det, embedslæge Kate Runge har høstet så stor erfaring ved: Det at kunne gå ud og pege på nogle ting, uden at der er sendt bud efter hende. Og det er det, der skal til.

Jeg vil så sige, at jeg synes, det er en udmærket idé, at man også laver nogle nævn af nogle personer på nogle plejehjem, hvor der eksempelvis er en pårørende med, hvor der er en politiker og eksempelvis en fra kommunen og så nogle af de frie fugle, dem, der har virkelig indsigt i, hvad det er, der er godt for de ældre. Det synes vi er en god idé.

Der er så nogle, der siger, at embedslægerne har så rigeligt at lave. Men embedslægerne har jo netop fået frataget nogle opgaver her i den senere tid, og derfor var det da udmærket, at de

gik ind igen og optog disse uvildige plejehjemsbesøg, som der er behov for.

Nu må vi så se, hvad der sker i udvalget, men det er da helt klart, at flere af ordførerne har været inde og påpeget problemerne, og jeg takker fru Tove Videbæk, der var helt afklaret i denne her sag: At embedslægerne skal ind, og at forslaget her fra Dansk Folkeparti var et helt rigtigt forslag.

Men vi glæder os da til en udvalgsbehandling, og for os er det soleklart, at der er behov for en forbedret indsats, nemlig at embedslægeinstitutionen går ind igen på disse uvildige, men regelmæssige og uanmeldte tilsyn som en uafhængig instans. Det skal være sådan, at det er betryggende for de svageste ældre, at det ikke overlades til kommunerne at føre tilsyn med noget, som de faktisk selv bestemmer indholdet af.

Og endnu en gang vil jeg advare mod, at det er de praktiserende læger. Ikke fordi vi har noget imod praktiserende læger, men det skal altså være nogle, der ikke har deres daglige gang på et plejehjem.

Men tak for modtagelsen, for jeg kan høre mellem linjerne, at forslaget her har en vis effekt. Sådan har vi i Dansk Folkeparti i hvert fald opfattet det.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 184: Forslag til lov om ændring af musikloven. (Rytmiske spillesteder).

Af kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen). (Fremsat 2/2 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.